

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

21. De Sigillo confessionis questio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

placiter debita peccato, non hic tñ, sed aut hic, aut in futuro exoluenda est, si in patriam celestem ingressus patebit. poena aut & opera alia solummodo presentis uitae exercitationis debitas continet, & ideo cum uita presenti totaliter spirant.

Et per hoc patet responsio tam ad primam obiectionem, quam ad secundam: utraque. n. loquitur de vinculo canonis, quo ad id quod ex solo humano uinculo pender. Poenitentiam autem sacramentalē remanere constat non ex canonis vinculo, sed ex eo q̄ ipsa clauditur poena simpliciter peccato debita hic, aut in futuro, tam hominis, quam canonis arbitrio secluso. Auguste, die 30. Septembris 1518.

TRACTATUS VIGESIMVS PRIMVS
de Sigillo Confessionis unica quæ-
sitione contentus.

Q V A E S T I O I.

Num confessor teneatur occultam seruare deliberationem, confitentis se omnino occisurum regem, aut Pontificem summum.

Veritur vtrū confessor teneatur occultam seruare deliberationem confitentis se omnino occisurum Regem, aut Pontificem summum.

Vr. n. q̄ non. Tum quia confitens non hēt contritionē, aut attritionē de tali deliberatione, & cōsequēter nō est occidenda a sacerdote, sicut nec a Deo occultatur. Tū quia peccatum cadens sub sigillo confessionis est commissum, non committendum: cum confessio non sit de futuris. Sed homicidium est fururum; igitur licitum est reuelare vt caueat.

In oppositum autem est autoritas Theologorum in 4. dist. 21. ibi. n. communiter tenet, quod in nullo casu etiam infectionis heresis licet reuelare peccatum in confessione detectum, ut patet in S. Th. Seco. & Petro de Palude.

Hęc q̄o mota est occasionaliter q̄dem pp̄ quendam reuerendissimū dñm Cardinalē, qui hoc peccatum iussit, vt scriberē. cōplecti uē aut̄ propter opinionem Panorm. in c. omnis vtriusque sexus. de penit. & remis. Vnde duo faciendū sunt. Primo fundabitur illius opinio. Secundo confutabitur, ostendēdo quid sentiendum & sic satisfiet obiectis.

Quo ad primum, Panorm. ex quibusdam Innocentii uerbis in eodem c. morus, dixit, quod confessor potest reuelare ne cūeniat tantum malum: dixitque hoc sentire Innocentium: fundatque se sup̄ rationibus in principio adductis. Sed vt melius ueritas eluceat, fundatur opinio ista sic iuxta uerba Innocentii, illa tantum cadunt sub sigillo confessionis, quæ a penitente, in quantum penitens est, dicuntur. Sed obstinatio sua ad occidendum, non dicitur ab eo, in quantum est penitens: quia implicat eē obstinatum & impoenitentē respectu eiusdem: ergo. Præterea, ex parte peccati; & idem redit, illa tantum cadunt sub sigillo confessionis: que reuelantur vt occultabilia sacramento confessionis. Sed obstinatio ad futurū homicidium non reuelatur, ut occultabilis per sacramentū: quia implicat proponere, ut absolubile, & ut pertinet ad ergo. Et similiter potest fundari ex parte confessionis. Quia, sad illa tñ se extendit sigillum, ad quæ se extendit ministeriū confessoris actū uel potentia: sed ad obstinationē nullo modo se extendit. ergo. Hęc de primo.

F Quo ad Secundum. Ista opinio tripliciter errat, primò à ueritate: ex triplici enim capite ostēditur, talem obstinationem sub sigillo cadere confessionis. Primò, quia eiusdem rationis est confiteri peccatum vt absoluum, & confiteri impedimentum prohibēs absolutionem, vt patet ex eo, quod ad eundem iudicem & in eodem foro spectat nos se vtrunque, quid absoluum, & an ad sit impedimentum aliquod, aliquin non possit nisi casualiter rectē absolue. Sed obstinatio in peccato, reuelatur & cognoscitur vt impedimentum prohibens absolutionem; ergo eiusdem rationis fori, & iudicis sunt: sed constat peccatū reuelari à penitente ministro Dei, ergo & obstinationem. Et per hoc patet defectus fundamētī opinionis aduersæ, quā penitens in quantum penitens non solū dicit ea,

G quorum penitenti, sed impedimenta ueræ penitentiæ, & sic dicit se obstinatum. Et similiter nō solum quod pponitur vt occultabile per absolutionem, sed quod apponitur vt impedimentum absolutionis, infra ordinem occultabilium clauditur. Et similiter ad ministeriū confessoris pertinet non solum absolue, sed impedimēta absolutionis cognoscere. Secundo, quia sermones, circūstantia, & uniuersaliter quicquid dictum pandit hoc peccatum commissum & confessum huius persone, cadit sub sigillo confessionis. Sed manifestare homicidium ab hoc committendum, pandit peccatū iam commissum, & cōfessū, & voluntatē, qua deliberauit se homicidii commissurum; ergo cadit sub sigillo confessionis. Et ex hoc ruit secunda rō in principio adducta ex Pan. Non. n. uidit, quod in confessione illius obstinationis reuelantur duo connexa, scilicet commissum propositum, & committendum factum, & quod similiter in reuelatione qua faceret confessor, non solum reuelaret committendum factum, sed commissum propositum. Tertio, quia si obstinatio huiusmodi possit reuelari, ergo quāntum est ex natura sacramenti, nulla obstinatio de mortali caderet sub sigillo confessionis, & tunc ergo non esset Deus violati sigilli confessionis, quicumque reuelaret aliquem obstinatum in odio, in luxuria, in superbia, &c. quæ sunt manifeste contra communem ecclesie doctrinam. Ergo. Et præterea S. T. ubi supra hanc opinionem erroneam reputauit in responsione ad primum.

H Errat secundo à communi Theologorum doctrina in quarto ubi supra, ubi est si aliquis obstinatus in hæresi cum periculo infectionis aliorum confiteretur, occultādas de necessitate sacramenti dicitur. Et rō est, quia confessio immūda nihilominus confessio est sacramentalis, sicut & Baptismus immūdus uerum sacramentum est. Et tātō detestabilior est error iste, quanto, materia hæc theologalis non canonica est, nisi per accidens quia canonis inserta sicut est materia de Trinitate. Errat tertio ab ipso Innocentio, cui hanc imponit opinionem; ut. n. ex plana uerborum Innocentij serie apparet, due ibi distinctiones ponuntur, altera de confessione, altera de sine confitentis. De confessione quidē: quia primo ponit confessio sacramentalis, secundo confessio per modū secreti, scilicet. Dico tibi hoc in penitentiā seu in confessione. De sine aut, quia aut pp̄ partem penitentiæ suscipiendam, & orationum suffragia & cōsiliū aie suæ, aut propter auxilium, uel cōsiliū nō aie, sed ad aia. Et dicit ibidē Innocentius de confessione primo mō pp̄ finē spirituale, q̄ confessor tenet occultare, & q̄ nō placet sibi in suo dicentium, quod nō reuelant vt ministro. Deinde addit de confessione secundo

secundo mō propter finem secularem, & dicit, q̄ tenetur manifestare non obstante confessione. Ex quibus apparet, quod oppositum concludit eius, quod Panormitanus somniauit. Nec prima ratio in principio adducta de incontinentia aliqui valeret. Quia (vt patet ex dictis) & sufficit q̄ manifestet vt impedimentum contritionis, & confessio immūda vere sacramentalis confessio est, & cetera. Vnde tu simplex confessor caue à sūma angelica in hoc passu, quia nesciens quid diceret, scripsit sibi placere opinionem Pan. Romę die 13. Septemb. 1504.

TRACTATVS VIGESIMVSSECVNDVS.
De Pollutione ex auditione Confessionis
nīs proueniēte, vnica Quæstione
contentus.

Variatur, vtrū confessor cognoscēs ex his quę audit in confessione, seq̄ in seipso emissionē feminis sibi displicentē, peccet mortaliter audiendo, vel p̄sequēdo tales cōfessiones. Et v̄ q̄ sic. Primo, quia omnis volū

taria seminatio extra matrimonium est peccatum mortale: sed hæc est huiusmodi: ergo. Probatur minor quia in potestate istius stat auferre eam pollutionis talis: voluntaria. n. est auditio talium, vt patet.

Secundō, Quia sicut tentatio carnis ex his proueniens, non excusat à peccato veniali (dicente Aug. quod nonnullum peccatū est cum caro concupiscit aduersus spiritum) ita seminatio ex eisdē proueniens non excusatur à mortali: est. n. huiusmodi seminatio secundum se mortalis, sicut tentatio venialis.

Præterea, si excusaretur à peccato mortali, hoc esset quia sic esset voluntaria causa, quod non esset voluntarius effectus. Sed hoc est impossibile in causis, ad quas naturaliter sequitur effectus, & sequela est cognita: quicumque. n. vult antecedens, vult cōsequens, necessarium naturali necessitate & cognitum, quāuis diuersimode, quia antecedens directē consequens vero indirectē.

In oppositum videtur, & est multorum opinio, quia ex retractione confessoris ab huiusmodi, sequeret scandalum cum pluribus inconuenientibus: puta q̄ bonus confessor non posset vacare salutī animarum: imo quod curatus, qui tenetur ad audiendas confessiones, teneretur omittre curam ouium: & quandoque (puta in Pascha) esset perplexus, audiendo, vel omittendo, propter præceptum, quo alligatur penitens, & cetera.

Ad euentiam huius dubitationis, primo manducendus est intellectus ad conclusionem. Dein de intenta responsio ratione firmanda est. Et sic demum satisfiet obiectis.

Quo ad primum scito, quod aliquid est dupliciter voluntarium. primo in seipso: cū. s. aliquis vult illud facere, puta dormire. alio modo in sua cā, puta cum aliquis vult bene comedere & bibere, quę sunt causa somni, quibus non hoc velit vt dormiat. voluntariū autē tm̄ in causa, nō refert quo ad bonitatem vel malitiam moralem, an ī somno, an ī uigilia fiat: ex quo. n. fm̄ causam tm̄ habet rationem voluntariū, in eo quoque tm̄ oportet habere rationē boni, vel mali moralis, & si in cā tm̄ consistit moralitas, cetera erūt p̄ accidēs, & consequenter per accidēs erūt, vtrū ī somno, vel in uigilia effectus expleatur. ex hoc autē sequit̄ quod q̄ pollutio est voluntaria in sua causa tantum, nō refert vtrū pollutio sequat̄ ī uigilia, vel sōno, ac p̄ hoc, si talis pollutio in sōno

A non esset peccatum mortale, nec auferret uirginitatem, si etiam eueniat in uigilia non auferret uirginitatem, nec erit mortale peccatum. Cum autē in questione proposita seminatio non sit uoluntaria fm̄ se ipsam, sed in sua tantum causa, idem est iudicium de tali pollutione, si cognoscitur quod sequitur statim & uigilando, & si cognoscatur, quod sequeretur nocte sequenti dormiendo. Ad hoc quod omnis uenit, q̄ si talis pollutio in somno non esset peccatum mortale, nec in uigilia, & si in uigilia, q̄ & in somno. Nec obstat hic si dicatur quod hoc non sequitur, quia in somno homo non potest peccare, quia hoc non est uerum nisi de peccato uoluntario fm̄ se ipsum, & quo ad actum electionis seu imperii: quia. s. non potest tunc illud imperare vel eligere. Peccatum autem uoluntarium in causa & in seipso potest homo committere in somno ut exequens. Mulier enim quę ideo obdormit, ut a cō

fanguineo quasi nescia opprimatur, ictus rea est, & uirginitatem utraq̄ perdit, si ab eo dormiēs cognoscitur: electus est. n. tunc somnus, ut medium conueniens ad perpetrandum peccatum. Nec minus reus est utens seipso dormiente ad peccatum, quam utens ministri alicuius opera ad explendum homicidium, quod contingit compleri dormiēte eo qui p̄cepit. Pari igitur, imo eadem existente ratione boni, uel mali in somno vel uigilia in proposito cū confert ex S. Tho. in 4. sent. dist. 9. quod pollutio in somnis accidens, cum fm̄ se non est uoluntaria, secundum causam consideranda iudicandaque est, & quod pollutio proueniens in sōno ex cogitatione disputatoris, vel p̄dicatoris de materia uenerea non est peccatum, proueniens uero ex cogitatione tali & delectatione absque consensu est peccatū ueniale: sequitur quod si pollutio secundum se non uoluntaria in uigilia ex eisdem cōtingat causis, eodem quoque mō, aut non sit peccatum, aut sit ueniale. Nec obstat si dicatur, quod sequela futura in sōno nescitur, aut non cōsideratur, sequela autē, q̄ tūc est, in uigilia, & scitur & consideratur. Quoniam sequela in somnis sciri potest: tum quia naturalis cā est vt in pluribus, multiplicata enim imaginatio uenearum, naturalis est causa seminationis, vt experientia testatur: tū ex propria natura cognitione, tū quia si sciret aliquis sequelam futuram in somnis, non propterea peccaret. Et idem est iudicium de consideratione: pot. n. quis considerare hoc actualiter: & si consideraret, non propterea peccaret. Nō enim causa quare talis p̄dicator, aut disputator nō peccat aut nō nisi uenialiter peccat, assignatur: quia nescit talem sequelam, aut quia non aduertit, sed quia cogitatio talis nullum peccatum est, delectatio uero sine consensu ueniale. Et confirmatur quia aliter non redderetur rō de disputatore & p̄dicatore absolute: sed tali, signorante aut inaduertente: cum tamē de eis absolute sit sermo. ex his igitur patet iam hoc demonstratum esse, quod huiusmodi pollutiones, quę secundum se non sunt uoluntarię, sed displicent, siue in somno, siue in uigilia, tantum habent boni vel mali, quantum in sua causa sortiuntur. Si ergo auditio talium in confessione uel extra sine peccato est, ipsa quoque sequens pollutio sine peccato est: & similiter si cum peccato ueniali ipsa quoque uenialis est: si cum merito, ipsa quoque cū merito est. Cum igitur confessor non solum qui tenetur, (vt curatus,) sed quolibet uacās animarum salutē, sine peccato quęque, & quandoque cum ueniali tantum, & quandoque cum merito audiat talia, interroget, respōdeatque, consequens est, ut pa-

C Opusc. Caiet. L 2 tiendo

D

E

